

Vragenlijst burgerschapskompas

Hoe goed passen deze zinnen bij jou dit schooljaar?

	Helemaal niet waar	Niet waar	Waar	Helemaal waar
Ik ben blij om hier op school te zijn.	☐	☐	☒	☐
Ik voel me een deel van deze school.	☐	☐	☐	☒
Ik ben trots op mijn school.	☐	☐	☒	☐
De regels op mijn school zijn duidelijk.	☐	☐	☒	☐
Ik begrijp waarom de regels op mijn school er zijn.	☐	☐	☒	☐
Ik ken de regels op mijn school goed.	☐	☐	☐	☐

Leerlingen vullen deze vragenlijst **digitaal** in. Het is niet de bedoeling om dit document of op papier af te nemen. In dit document worden de vragen weergegeven die in het burgerschapskompas opgenomen werden. Enkele vragen zijn meerkeuzevragen. De vragen met stellingen zijn geclusterd in schalen en worden telkens op een vierpuntschaal beantwoord: helemaal niet waar, niet waar, waar en helemaal waar (zie voorbeeld). Bij de vragen over pestgedrag wordt gepeild naar de frequentie..

Zijn deze vragen geschikt voor alle leerlingen?

We hebben deze vragen uitgetest bij verschillende pilotscholen, zowel in landelijke als grootstedelijke context, bij kansrijke en kansarme leerlingen. We hebben de vragen ook uitgetest in de B-stroom van het secundair onderwijs. We hebben ook enkele cognitieve interviews gedaan om te peilen hoe leerlingen deze vragen interpreteren en beantwoorden. Op basis van deze bevindingen hebben we aanpassingen gedaan. Het kan uiteraard nog steeds voorkomen dat een leerling moeite heeft met het beantwoorden van de vragen. In dat geval kan je het volgende doen.

1. Er is **software** beschikbaar om de vragen voor te lezen.
2. De toezichhoudend leraar krijgt een korte **instructiewijzer** over mogelijke vragen of moeilijke woorden die er kunnen zijn en hoe hij of zij op deze vragen kan antwoorden. Het is belangrijk dat deze leraar niet over de schouder meekijkt om de vertrouwelijkheid te garanderen!
3. Er is ook de mogelijkheid om te kiezen voor de **korte versie** (zonder de vragen over burgerschapseducatie). Hieronder vind je een overzicht van de twee opties.
4. Indien geen bovenstaande opties een oplossing biedt, is het beter om de vragenlijst bij deze leerling(en) niet af te nemen.

	Ingekorte versie	Volledige versie
Voor wie?	<ul style="list-style-type: none"> • leerlingen uit het eerste jaar van het secundair onderwijs • leerlingen met ernstige taalproblemen. 	alle andere leerlingen
Wat?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Demografische kenmerken 2. burgerschapsattitudes 3. schoolklimaat 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Demografische kenmerken 2. burgerschapsattitudes 3. Schoolklimaat 4. burgerschapsvorming op school
Voordeel	Deze vragenlijst is sneller en beter geschikt voor leerlingen met ernstige taalproblemen.	Je krijgt een vollediger beeld dat je bovendien meer aanknopingspunten geeft voor actie.

1 Instructie

Hallo!

Je school wil graag jouw mening over een aantal thema's. In deze vragenlijst vind je enkele vragen over je school en jezelf.

Met jouw antwoorden leert je school wat ze nog kan verbeteren. **Er zijn dus geen foute en juiste antwoorden.**

De antwoorden zijn **ANONIEM**. Anoniem betekent dat je je naam niet schrijft, en niemand (behalve jij) weet welke antwoorden jij hebt gegeven.

Je zal een aantal zinnen zien staan. Achter die zinnen kan je één van vier bolletjes aanduiden.

– Als je vindt dat deze zin bij jou past, dan duid je 'helemaal waar' of 'waar aan (rechts).

– Als je vindt dat deze zin niet bij jou past, dan duid je 'helemaal niet waar' of 'niet waar aan (links).

Vraag je leraar om hulp als je iets niet begrijpt.

Bedankt!

2 Burgerschapsattitudes van leerlingen

2.1.1 Zorg voor de omgeving: gelinkt aan IVds (Zill) en GFLab16 (so)

Wanneer er iets oneerlijks in de school gebeurt. probeer ik iets te doen.

Ik heb dingen gedaan waarmee ik anderen in mijn school help.

Ik heb al eens mensen die ik niet goed ken. geholpen.

Als ik zie dat iemand op school gepest wordt. help ik.

2.1.2 Samenwerken: gelinkt aan SErv (Zill) en GFLab6 (so)

Ik probeer ervoor te zorgen dat andere leerlingen hun best doen.

Ik vind het belangrijk dat iedereen in de groep zich goed voelt.

Als er een probleem is in de groep. zoeken we samen een oplossing.

Ik vind het belangrijk dat iedereen in de groep mee doet.

Ik vind het belangrijk dat iedereen in de groep de kans krijgt om iets te zeggen.

2.1.3 Actiecompetentie: gelinkt aan IVds (Zill) en GFLab16 (so)

Ik heb al enkele ideeën hoe ik deze leerling zou kunnen helpen.

Ik wil deze leerling helpen.

Ik vind dat we als school iets kunnen doen voor deze leerling.

Om deze leerling te helpen. maakt het voor mij niet uit of ik deze leerling ken of niet.

2.1.4 Levensbeschouwelijke openheid: gelinkt aan IKlg (zill) en GFLab56 (so)

Als iemand iets anders denkt over het leven. vind ik dat interessant.

Ik praat graag met anderen over wat ik belangrijk vind in het leven.

In elke godsdienst kan ik belangrijke dingen leren.

Mijn mening over geloven kan nog veranderen in de toekomst.

Ik heb al over geloof gepraat met mensen die er anders over denken dan ik.

2.1.5 Geweldloze interacties: gelinkt aan SErv (zill) en GFLab7 (so)

Hoe vaak heeft een leerling jou op school met een beledigende bijnaam aangesproken?
Hoe vaak heeft een leerling jou online met een beledigende bijnaam aangesproken?
Hoe vaak heeft een leerling online dingen over je geschreven om je bij anderen belachelijk te maken?
Hoe vaak heeft een leerling op school gedreigd je pijn te doen?
Hoe vaak heeft een leerling online gedreigd je pijn te doen?

2.1.6 Openheid t.a.v. diversiteit: gelinkt aan SErv (zill) en GFLab12 (so)

Ik ben er nieuwsgierig naar hoe mensen in andere landen leven
Ik vind het goed iets te leren over andere culturen
Ik vind het leuk om iets te weten van verschillende soorten geloof
Verschillen in culturen maken het leven leuker
Ik vind het leuk om mensen te kennen die een ander geloof hebben
Ik vind het leuk om te gaan met mensen die andere gewoonten hebben dan ik

2.1.7 Empathische houding: gelinkt aan SErv (zill) en GFLab8 (so)

Als een vriend boos is op mij, probeer ik te begrijpen waarom.
Als mijn vrienden ruzie maken, zorg ik ervoor dat ze het uitpraten.
Ik weet hoe ik ruzie kan vermijden.
Ik denk na hoe iemand zich voelt voor ik iets zeg.
Als ik naar iemand luister, probeer ik te begrijpen hoe die zich voelt.

2.1.8 Interesse in de wereld: gelinkt aan IVoc (zill) en GFLab11 (so)

Ik ben nieuwsgierig naar hoe mensen hun godsdienst beleven.
Ik ben nieuwsgierig naar hoe we milieuproblemen kunnen oplossen.
Ik ben nieuwsgierig naar hoe we het welzijn van dieren kunnen verbeteren.
Ik ben nieuwsgierig naar hoe ik mensen kan helpen die het moeilijk hebben.
Ik ben nieuwsgierig naar hoe ik mijn buurt leuker kan maken voor iedereen.
Ik ben nieuwsgierig naar hoe ons land bestuurd wordt.

3 Werken aan burgerschap: schoolklimaat

3.1.1 Verbondenheid met de school

Ik ben blij hier op school te zijn.
Ik voel me een deel van deze school.
Ik ben trots op mijn school.

3.1.2 Structuur en regels

De regels op mijn school zijn duidelijk.
Ik begrijp waarom de regels op mijn school er zijn.
Ik ken de regels op mijn school goed.

3.1.3 Zorgende lerarenstijl

Mijn leraren zijn geïnteresseerd in hoe ik me voel.
Mijn leraren luisteren naar me als ik me niet goed voel.
Mijn leraren geven me extra hulp als ik die nodig heb.
Mijn leraren behandelen me op een respectvolle manier.

3.1.4 Stimulerende lerarenstijl

Mijn leraren vertellen waarom het belangrijk is dat ik mijn best doe op school.
Mijn leraren geven me de kans om zelf te kiezen over welke onderwerpen ik wil leren.
Mijn leraren geven me zin om nieuwe dingen bij te leren.
Mijn leraren moedigen me aan om eigen keuzes te maken.

Mijn leraren helpen me om na te denken over wat ik graag doe.
Mijn leraren zeggen me dat ik uit fouten veel kan leren.

3.1.5 *Authenticiteit op school*

Ik kan echt mezelf zijn op deze school.
Andere leerlingen aanvaarden me zoals ik ben.
Soms heb ik het gevoel dat ik hier niet pas.
Mensen als ik worden hier moeilijk aanvaard.
Ik voel me anders dan de meeste leerlingen hier.

4 **Burgerschap in de lessen (enkel de volledige versie)**

4.1.1 *Levensbeschouwelijke inspiratie*

We luisteren in de klas naar verhalen die me anders doen denken over de wereld.*
Mijn leraren vertellen verhalen die me helpen als ik bang, boos of verdrietig ben.*
In de klas praten we met elkaar over wat ons kan helpen als we heel verdrietig, bang of boos zijn.*
In de klas praten we met elkaar over wat we belangrijk vinden in het leven.*
In de klas praten we met elkaar over gelovig zijn.*
Mijn leraren praten met ons over wat zij belangrijk vinden in het leven.*
Mijn leraren helpen me nadenken over wat ik belangrijk vind in het leven.*

4.1.2 *De wereld onderzoeken in de klas*

Als iets op het nieuws is geweest, zoeken we met de klas of het waar is of niet.*
Als we in de klas praten over een onderwerp, zoeken we verschillende infobronnen.*
Als we een probleem in de wereld bespreken, zoeken we verschillende oplossingen.*
Als we een probleem in de wereld bespreken, onderzoeken we wat de gevolgen zijn.*

4.1.3 *Mening geven in de klas*

Mijn leraren vertellen dat er verschillende meningen zijn over een onderwerp.*
Als we in de klas praten over een onderwerp, kan ik mijn mening zeggen.*
Als ik het ergens niet mee eens ben in de klas, mag ik dat zeggen.*

4.1.4 *Media in de klas*

We praten er in de klas over dat niet alles op het internet waar is.*
We praten in de klas over hoe media en reclame ons gedrag beïnvloeden.*
Als iets op het nieuws is geweest, kunnen we er in de klas over praten.*

4.1.5 *Diversiteit in de klas*

In de klas praten we over racisme
Op school vieren we feestdagen uit verschillende godsdiensten.
In de klas gebruiken leraren voorbeelden uit andere culturen.
In de klas worden vele culturen besproken.
In de klas leren we over verschillen tussen mensen die niet in België geboren zijn.

4.1.6 *Maatschappelijk engagement op school*

Ik mag meedoen aan een actie om de school milieuvriendelijker te maken.*
Ik mag op school helpen bij een actie voor het goede doel.*
Ik mag op school kiezen voor welke goede doelen we ons inzetten.*
Ik mag op school mee oplossingen bedenken voor een probleem.*

4.1.7 *Inpraak in de klas*

Ik mag stemmen voor de leerlingenraad/het kinderpalestament.*
Ik mag mee beslissen hoe de dingen op school geregeld worden.*
Ik mag me kandidaat stellen als lid van de leerlingenraad/kinderpalestament.*
Ik mag mee de klasregels bepalen.*

4.1.8 *Herstelgericht leren handelen*

Ik leer op school wat ik moet doen als ik zie dat iemand gepest wordt.*
Ik leer op school hoe ik kan reageren als ik zelf gepest wordt.*
Ik leer op school hoe ik kan reageren als ik online gepest wordt.*
Als ik ruzie heb gehad. kan ik zelf mee kiezen hoe ik het wil oplossen.*
Als ik ruzie heb gehad. helpt een leraar mij begripen waarom.*
Als ik ruzie heb gehad. helpt een leraar mij begripen wat de ander voelt.*

5 Demografische kenmerken:

Q3 In welke school zit je?

Q4 Welke klas zit je?

Ik ben een...

- Jongen
- Meisje
- X

Hoeveel boeken heb je thuis? Denk aan alle boeken (strips, schoolboeken). Thuis hebben wij...

- geen boeken.
- één boekenplank.
- twee boekenplanken.
- een boekenkast of meer.

Welke taal spreek je met je ouders het meest?... (*dialect is geen andere taal)

- alleen Nederlands.
- meestal Nederlands.
- soms Nederlands, soms een andere taal.
- meestal een andere taal.

Heb je een eigen slaapkamer?

- Ja
- Nee

Wonen je ouders samen?

- Ja
- Nee

Dank je wel!

Deze vragenlijst ging over jezelf, over je mening, over anderen. Zijn er nog thema's waar je graag iets over wil vertellen?

